

WR/MP
[Signature]

Warszawa, dnia 28 września 2011 r.

INSPEKCJA WETERYNARYJNA

ZASTĘPCA
GŁÓWNEGO LEKARZA WETERYNARII

Jarostaw Naze

NJ 2268/4

25.08.2011
myśl kiesz. + PZ
[Signature]
→ 26.08.

Wojewódzcy Lekarze Weterynarii

- wszyscy -

GIWbż- 5012- 18 (1)/11

W związku ze zbliżającym się sezonem łowieckim oraz różną interpretacją wymagań dotyczących kwestii związanych z działalnością punktów skupu dziczyzny, m. in. używania wody w punktach skupu dziczyzny, w załączeniu przesyłam interpretację Departamentu Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w tej sprawie, do wiadomości i wykorzystania służbowego.

ZASTĘPCA
GŁÓWNEGO LEKARZA WETERYNARII
Jarostaw Naze
Jarostaw Naze

Zał. 1

Główny Inspektorat Weterynarii, ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
tel.: (0-22) 623-20-88, fax.: (0-22) 623-14-08, e-mail: wet@wetgiw.gov.pl, www.wetgiw.gov.pl

ZaŁ. 1**1. Kwalifikacja działalności prowadzonej przez punkty skupu dziczyzny**

Działalność prowadzona przez punkty skupu dziczyzny zaliczana jest do „produkcji podstawowej”, która zgodnie z definicją, określoną w art. 3 pkt 17 rozporządzenia (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 178/2002 z dnia 28 stycznia 2002 r. *ustalającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności* (Dz. Urz. UE L 31 z 1.02.2002, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463), oznacza: „produkcję, uprawę lub hodowlę produktów podstawowych, w tym zbiory, dojenie i hodowlę zwierząt gospodarskich przed ubojem. Oznacza także łowiectwo i rybołówstwo oraz zbieranie runa leśnego”.

Tusze odstrzelonych zwierząt łownych nieoskórowane w przypadku grubej zwierzyny łownej oraz nieopierzone w przypadku drobnej zwierzyny łownej, po dopuszczalnym wypatroszeniu, zaliczane są do surowców, czyli produktów pozyskanych w ramach produkcji podstawowej. Zgodnie z definicją, określoną w art. 2 ust. 1 lit. b rozporządzenia (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. *w sprawie higieny środków spożywczych* (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 34, str. 319), „surowce oznaczają produkty produkcji pierwotnej, w tym produkty ziemi, pochodzące z hodowli, polowań i połowów”.

Szczegółowe wyjaśnienie powyższych kwestii zawarte jest w pkt. 3.1 i 3.2 „Wytucznych dotyczących wdrożenia niektórych przepisów rozporządzenia (WE) nr 852/2004 w sprawie higieny środków spożywczych”, opracowanych przez Komisję Europejską, dostępnych m. in. na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii pod adresem: www.wetgiw.gov.pl (zakładka: Higiena produktów pochodzenia zwierzęcego).

Ponadto, zgodnie z art. 4 ust. 1 ww. rozporządzenia (WE) nr 852/2004, do produkcji podstawowej mają zastosowanie ogólne przepisy higieny ustanowione w Części A załącznika I do tego rozporządzenia oraz wszelkie szczególne wymogi określone w rozporządzeniu (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. *ustanawiającym szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego* (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 55, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 14).

2. Sporządzanie projektu technologicznego zakładu

Zgodnie z art. 19 ust. 4 ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. *o produktach pochodzenia zwierzęcego* (Dz. U. z 2006 r. Nr 17, poz. 127, z późn. zm.), przepis dotyczący sporządzania projektu technologicznego zakładu nie ma zastosowania m.in. do podmiotów zamierzających prowadzić działalność w zakresie produkcji podstawowej. W związku z powyższym, obowiązek sporządzania projektu technologicznego zakładu nie dotyczy podmiotów zamierzających prowadzić punkty skupu dziczyzny.

3. Obowiązek rejestracji punktów skupu dziczyzny

Punkty skupu dziczyzny, w związku z tym, że zaliczane są do przedsiębiorstw sektora spożywczego prowadzących produkcję podstawową, podlegają rejestracji, tj. wpisowi do rejestru zakładów prowadzonego przez właściwego terytorialnie powiatowego lekarza weterynarii, zgodnie z art. 20 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2006 r. Nr 17, poz. 127 z późn. zm.), nie zaś zatwierdzeniu w trybie i na zasadach określonych w art. 31 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regulami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz. Urz. UE L 165 z 30.04.2004, z późn. zm., str. 1, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 200).

Obowiązek powiadomienia właściwego organu o prowadzeniu działalności przez podmioty prowadzące m. in. punkty skupu dziczyzny, w celu rejestracji podmiotów przez ten organ, wynika z art. 6 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 852/2004.

4. Stosowanie wody

Zgodnie z wymaganiami ustanowionymi w ust. 4 (a) rozdziału II części A załącznika I do rozporządzenia (WE) nr 852/2004 dotyczącymi produkcji podstawowej, przedsiębiorstwa sektora spożywczego hodujące, zbierające lub polujące na zwierzęta albo produkujące produkty pochodzenia zwierzęcego podejmują odpowiednie działania, według potrzeb, w celu używania wody pitnej, lub czystej wody, w każdym przypadku gdy jest to niezbędne do zapobieżenia zanieczyszczeniu. Definicja „woda pitna” w rozumieniu ww. rozporządzenia „oznacza wodę spełniającą minimalne wymagania ustanowione w dyrektywie Rady 98/83/WE z 3 listopada 1998 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi” i odnosi się m.in. do wody wykorzystywanej w punktach skupu dziczyzny.

Natomiast pojęcie „czysta woda” stosowane jest odnośnie produktów rybołówstwa. W ust. 1 (b) rozdziału VII załącznika II do rozporządzenia nr 852/2004 określono, że czysta woda może być używana do całych produktów rybołówstwa oraz do mycia zewnętrznego.

Ponadto, należy zauważyć, że zarówno polskie jak i unijne przepisy prawa nie regulują szczegółowo przypadków badania wody wykorzystywanej w punktach skupu dziczyzny, w tym nie określają częstotliwości pobierania próbek do badań.

Jakość wody pitnej w przypadku punktów skupu dziczyzny korzystających z wodociągów publicznych może być określona na podstawie wyników badań monitoringowych w wytypowanych punktach pobierania próbek wody pitnej. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tj. Dz. U. z 2006 r. Nr 123 poz. 859) nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, sprawują organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na zasadach określonych w przepisach o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

5. Badania lekarskie personelu

Zgodnie z wymaganiami ustanowionymi w ust. 4 (e) rozdziału II części A załącznika I do rozporządzenia (WE) nr 852/2004 dotyczącymi produkcji podstawowej, przedsiębiorstwa sektora spożywczego hodujące, zbierające lub polujące na zwierzęta albo produkujące produkty pochodzenia zwierzęcego podejmują odpowiednie działania, według potrzeb, w celu zapewnienia, że personel mający do czynienia (ang. „handling”) ze środkami spożywczymi jest dobrego zdrowia i przechodzi szkolenie na temat ryzyka zdrowotnego.

W związku z ww. wymogiem, należy podkreślić, że przeprowadzanie regularnych badań lekarskich i sanitarno-epidemiologicznych przez osoby mające do czynienia z tuszami zwierząt łownych w punktach skupu dziczyzny jest jednym z istotniejszych elementów zapobiegających zanieczyszczeniu i skażeniu żywności przeznaczonej do wprowadzenia na rynek.

Jednocześnie należy podkreślić, ww. przepis dotyczy również myśliwych, którzy polują na zwierzęta łowne, w celu wprowadzenia pozyskanych tusz zwierząt łownych na rynek. Ponadto, myśliwi przechodzą odpowiednie szkolenia, podczas których zdobywają wiedzę z zakresu m.in. przepisów dotyczących higieny oraz postępowania z tuszami odstrzelonych zwierząt łownych na łowisku, podczas składowania i transportu. Szczegółowe wymagania dotyczące szkolenia myśliwych określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie przeprowadzania szkolenia myśliwych (Dz. U. z 2007 r. Nr 5, poz. 39).

6. Koncesje

Zgodnie z opinią Ministerstwa Środowiska od 2004 r., po nowelizacji ustawy z dnia 13 października 1995 r. *Prawo łowieckie* (dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 j.t., z późn. zm.), nie obowiązują koncesje wydawane wcześniej przez Ministra Środowiska na prowadzenie obrotu zwierzyną żywą, oraz obrót tuszami zwierzyny i ich częściami. Działalność w tym zakresie stała się działalnością gospodarczą rejestrowaną w gminie i nie wymaga dodatkowych koncesji czy zezwoleń na jej prowadzenie, wynikających z ww. ustawy.

7. Ewidencja skupu dziczyzny

Zgodnie z opinią Ministerstwa Środowiska, w myśl art. 22 ust. 1 ustawy *Prawo łowieckie* przedsiębiorca wykonujący działalność w zakresie obrotu zwierzyną żywą lub obrotu tuszami zwierzyny i ich częściami jest obowiązany prowadzić ewidencję skupu w każdym punkcie skupu. Zakres ewidencji oraz wzory druków ewidencji określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 7 lutego 2005 r. w sprawie ewidencji skupu zwierzyny żywej, tusz zwierzyny i ich części (Dz. U. Nr 27, poz. 231).

Prowadzenie ewidencji skupu tusz zwierzyny łownej przez podmioty prowadzące punkty skupu dziczyzny jest istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa żywności i wpisuje się w ideę prawa żywnościowego, którego celem jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia i życia konsumentów.

Zgodnie bowiem z art. 18 (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności i ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. UE L 31 z 1.02.2002, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463) wszystkie podmioty działające na rynku spożywczym powinny mieć możliwość zidentyfikowania każdej osoby lub podmiotu, który dostarczył im środek spożywczy i każdego odbiorcy, któremu swoje produkty dostarczyły. W tym celu podmioty te powinny utworzyć systemy i procedury umożliwiające przekazanie takich informacji na żądanie właściwych władz. Ponadto, żywność wprowadzana na rynek, w tym tusze zwierząt łownych, powinna być stosownie etykietowana lub oznakowana w celu ułatwienia jej monitorowania.

Wymóg zapewnienia możliwości monitorowania żywności na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji żywności wynika wprost z przepisów Unii Europejskiej i stanowi obowiązek ogólny.

Jednocześnie, w odniesieniu do kwestii zasadności prowadzenia ewidencji tusz i ich części tylko w przypadkach gdy tusze z punktu skupu są wprowadzane na rynek w ramach sprzedaży bezpośredniej, należy podkreślić, że w polskich warunkach, zgodnie z obowiązującymi przepisami, możliwość prawna prowadzenia sprzedaży bezpośredniej tusz zwierząt łownych dotyczy wyłącznie danego koła łowieckiego (dzierżawcy obwodu łowieckiego) lub zarządcy obwodu łowieckiego, nie zaś podmiotów prowadzących punkty skupu dziczyzny, którzy zajmują się wyłącznie skupem i przechowywaniem tusz pozykanej zwierzyny przed przekazaniem do zakładu przetwórstwa dziczyzny.